

6. Domácnosti a bydlení

Struktura domácností

Hospodařící domácnosti tvoří osoby, které se společně podílejí na výdajích domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení apod. Společné hospodaření se týká také dětí, které do příslušné domácnosti patří, ačkoliv ony samotné na výdaje nepřispívají. Údaje o hospodařících domácnostech získané při sčítání v roce 2011 byly konstruovány a zpracovány podle zápisů na Bytovém listě, kde osoby žijící v jednom bytě zaznamenaly příbuzenské a jiné vztahy v rámci jedné hospodařící domácnosti. V této jedné domácnosti do zpracování vstoupily pouze osoby se shodnou adresou obvyklého pobytu.

Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

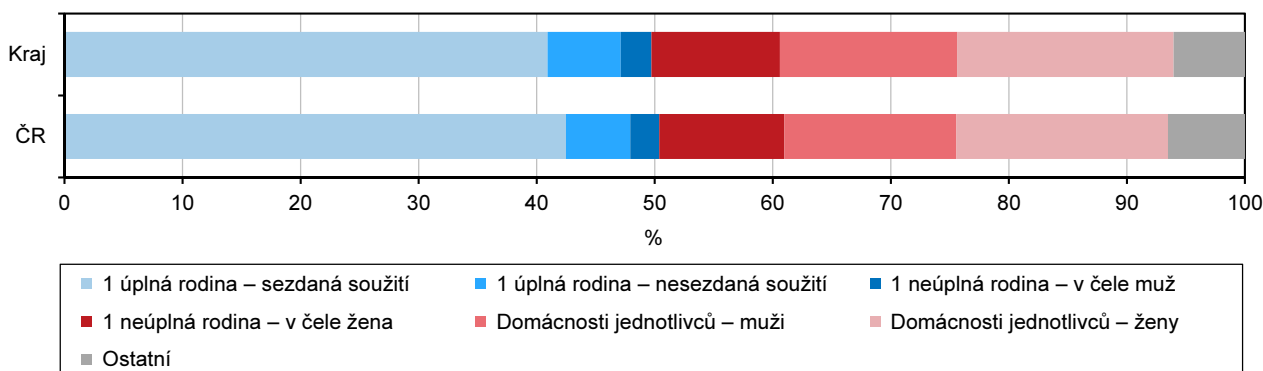
	Celkem	Tvořené 1 rodinou				Tvořené 2 a více rodinami	Domácnosti jednotlivců		Vícečlenné nerodinné domácnosti
		úplné rodiny		neúplné rodiny			muži	ženy	
		bez závislých dětí	se závislými dětmi	v čele muž	v čele žena				
Hospodařící domácnosti	183 299	50 799	35 264	4 759	19 876	2 640	27 426	33 490	9 045
v tom podle způsobu bydlení:									
bydlící v bytech	180 647	50 372	34 984	4 697	19 659	2 630	26 561	32 962	8 782
bydlící mimo byty	2 564	402	267	61	171	9	865	528	261
bydlící v zařízeních ¹⁾	88	25	13	1	46	1	x	x	2
v %:									
bydlící v bytech	100,0	27,9	19,4	2,6	10,9	1,5	14,7	18,2	4,9
bydlící mimo byty	100,0	15,7	10,4	2,4	6,7	0,4	33,7	20,6	10,2
bydlící v zařízeních ¹⁾	100,0	28,4	14,8	1,1	52,3	1,1	x	x	2,3

¹⁾ jednotlivé osoby žijící v zařízeních nevyplňovaly Bytový list, proto za ně data nejsou k dispozici

K rozhodnému okamžiku sčítání, tedy k 26. březnu 2011, bylo v Libereckém kraji sečteno celkem 183 299 hospodařících domácností. Na území našeho kraje žila 4,2 % hospodařících domácností České republiky a jednalo se po Karlovarském kraji (128 904 domácností, tzn. 2,9 %) o druhý nejnižší počet i podíl. Nejvíce domácností bylo zjištěno v Hlavním městě Praha (579 509 domácností, tj. 13,2% podíl). Ve výše uvedených hospodařících domácnostech našeho kraje žilo 425 906 osob, průměrná domácnost byla tvořena 2,32 členy.

Hospodařící domácnosti podle typu v Libereckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

Pozn.: Ostatní = rodinné hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami a vícečlenné nerodinné domácnosti

Rodinné domácnosti

Podle základního členění hospodařících domácností rozlišujeme domácnosti rodinné a nerodinné (tj. domácnosti jednotlivců a vícečlenné nerodinné domácnosti). V Libereckém kraji bylo k rozhodnému okamžiku sečteno 113 338 rodinných domácností, mezi kterými jednoznačně převažovaly domácnosti tvořené jednou rodinou (97,7 %). Domácnosti se dvěma rodinami představovaly 2,3 % a pouze 21 hospodařících domácností bylo tvořeno 3 a více rodinami.

Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu členů domácnosti závislých dětí a typu hospodařících domácností

Zdroj: SLDB 2011

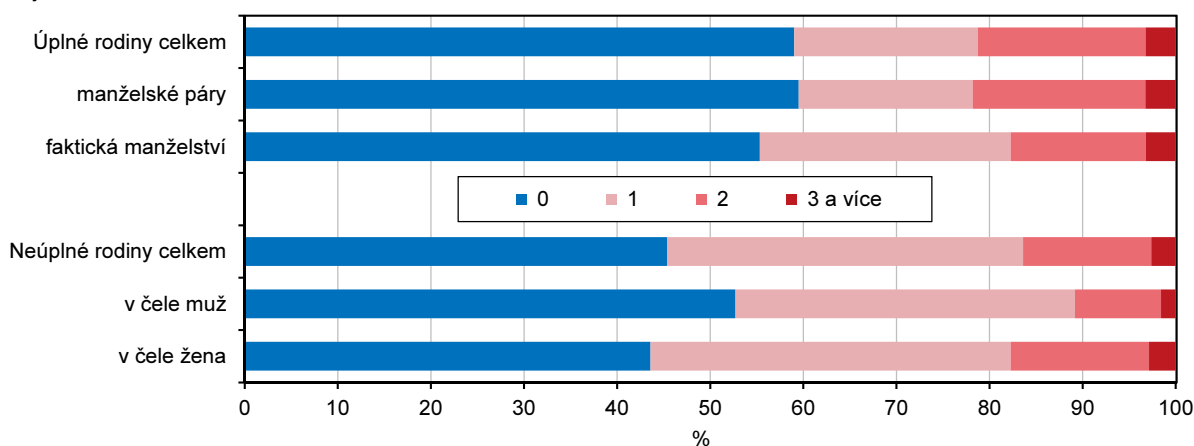
	Rodinné domácnosti	v tom s počtem členů (%)				v tom s počtem závislých dětí (%)			
		2	3	4	5 a více	bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou¹⁾	86 063	39,8	26,2	26,1	7,9	59,0	19,7	18,0	3,3
v tom:									
manželské páry	74 716	39,5	25,5	27,0	8,0	59,5	18,7	18,5	3,3
faktická manželství	11 144	41,8	31,0	20,4	6,8	55,3	26,9	14,5	3,2
registrovaná partnerství	36	83,3	13,9	-	2,8	91,7	5,6	-	2,8
faktická partnerství	167	35,9	33,5	15,6	15,0	85,6	9,0	3,6	1,8
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	24 635	54,9	31,2	9,6	4,4	45,4	38,2	13,8	2,6
v tom:									
v čele muž	4 759	54,8	28,9	10,8	5,5	52,7	36,5	9,2	1,6
v čele žena	19 876	54,9	31,7	9,3	4,1	43,6	38,7	14,9	2,9

¹⁾ faktická manželství = neformální soužití druha a družky, faktická partnerství = neformální soužití osob stejného pohlaví

V absolutním vyjádření bylo v Libereckém kraji sečteno 110 698 domácností tvořených jednou rodinou. Úplné rodiny (manželské páry a faktická manželství) představovaly 86 063 domácností a v jejich struktuře z 59,0 % převažovaly rodiny bez závislých dětí.

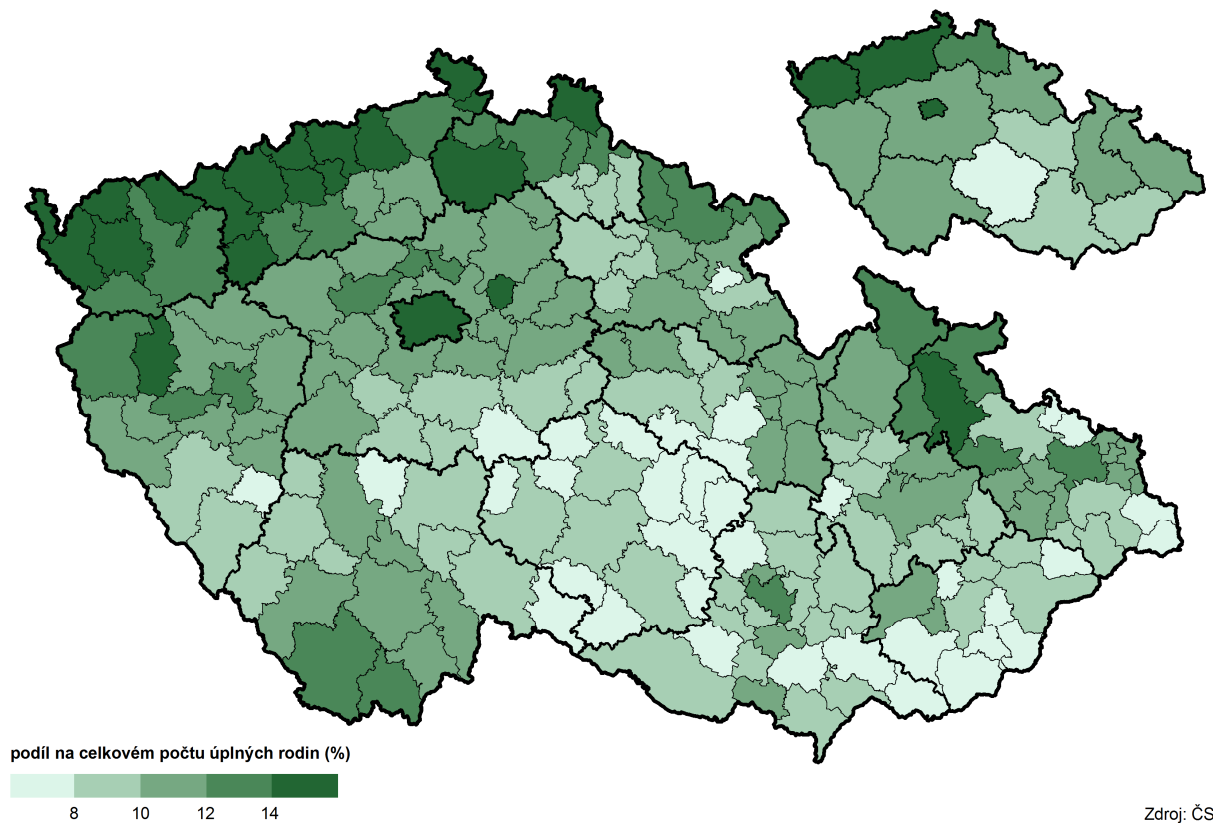
Rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

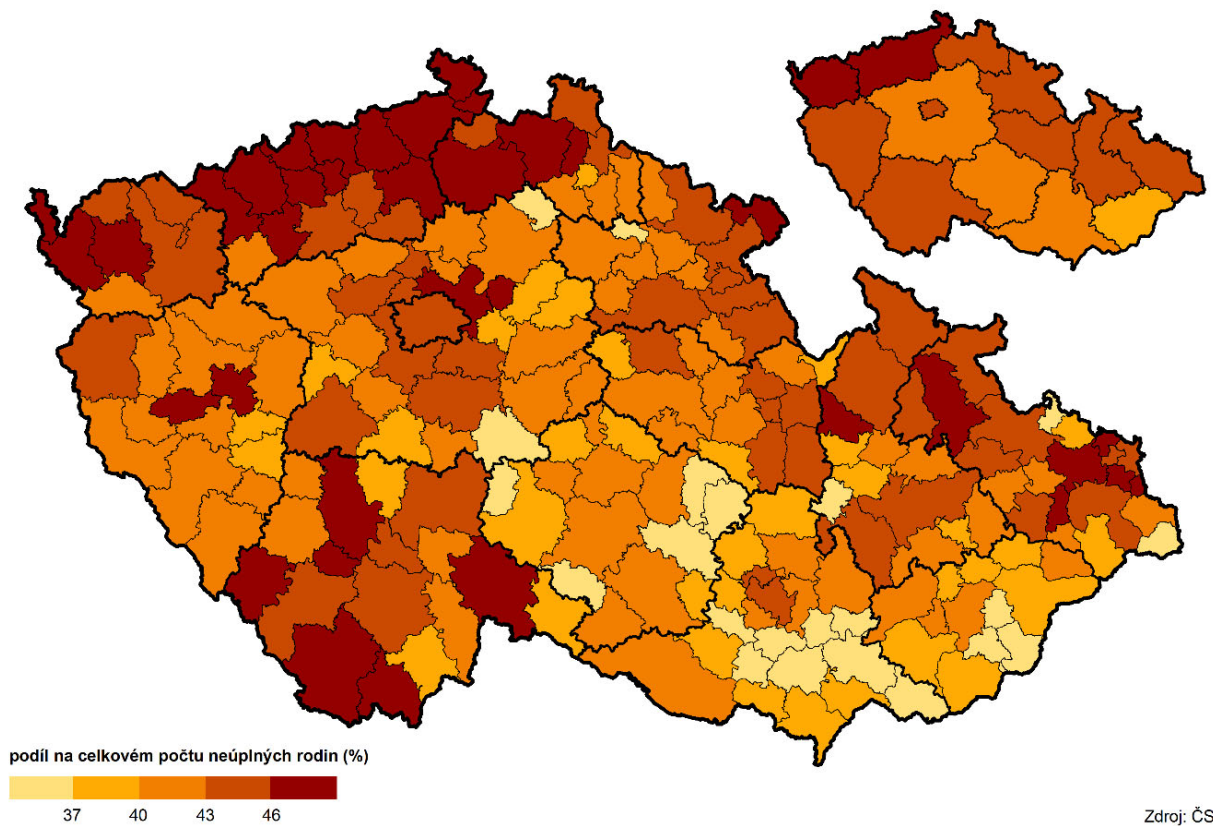

Manželské páry tvořily většinu úplných rodin tvořených 1 rodinou (86,8 %) a většina manželství byla bez závislých dětí (59,5 %). Jedno závislé dítě vychovávalo 18,7 % a dvě děti 18,5 % sezdaných párů. Tři a více závislé děti byly sečteny pouze u 3,3 % manželských párů. V čele manželských párů byla nejčastěji osoba ve věku 55 až 64 let (25,8 %) a stejná věková kategorie v čele domácnosti převažovala také u manželských párů bez závislých dětí (39,1 %). V případě manželských párů se závislými dětmi došlo k posunu a osoba v čele byla nejčastěji ve věku 35 až 44 let (48,2 %).

Faktická manželství podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele se ženou se závislými dětmi podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

Zdroj: SLDB 2011

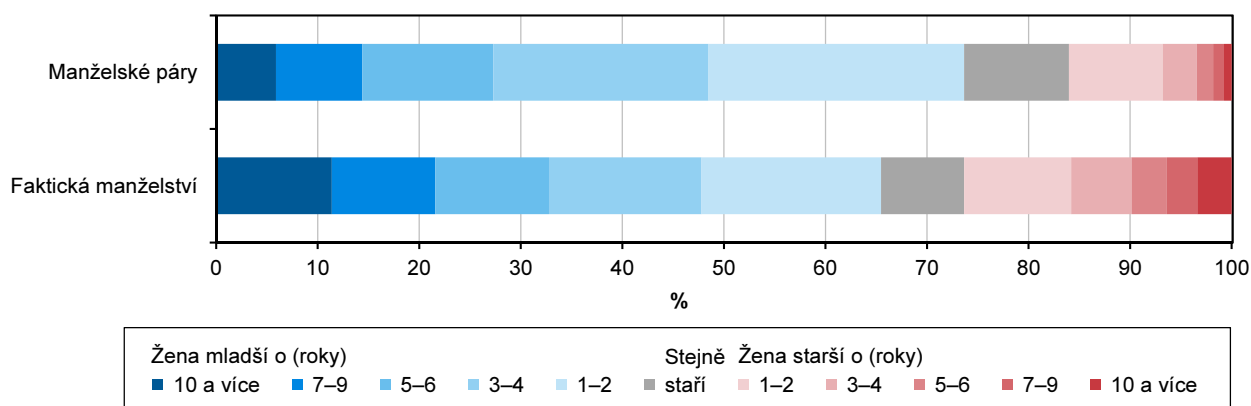
	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	86 063	0,9	12,7	22,8	19,1	24,1	13,9	6,5
z toho:								
manželské páry	74 716	0,3	9,7	22,0	19,7	25,8	15,2	7,2
bez závislých dětí	44 458	0,2	3,4	4,2	15,8	39,1	25,2	12,1
se závislými dětmi	30 258	0,4	19,1	48,2	25,4	6,2	0,6	0,1
faktická manželství	11 144	4,8	32,9	27,7	15,2	12,9	4,9	1,5
bez závislých dětí	6 165	6,4	29,8	15,7	16,0	20,6	8,7	2,8
se závislými dětmi	4 979	2,9	36,7	42,6	14,2	3,4	0,3	-

Ve struktuře manželských párů podle věku mezi muži i ženami převažuje věková kategorie 50–59 let (21,8 %, resp. 22,2 %). Do této skladby se také promítá trend uzavírání sňatku ve vyšším věku – zastoupení nejmladších manželských párů do 29 let věku dosáhlo pouhých 1,8 %, zatímco podíl svazků, ve kterém bylo ženě i muži 30–39 let, dosáhl 15,4 %. Uzavírají se však i věkově nerovnoměrné svazky, kdy v jednom případě bylo ženě 15–29 let a muži 70 a více let, ve 2 případech bylo ženě 70 a více let a muži 15–29 let.

Manželské páry podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Manželské páry celkem	74 716	1 799	14 509	15 146	16 322	17 204	9 733
z toho věk ženy:							
15–29	3 658	1 309	2 171	151	22	4	1
30–39	17 272	428	11 471	4 888	389	89	6
40–49	15 148	48	821	9 470	4 392	390	27
50–59	16 561	10	35	606	10 499	5 218	193
60–69	15 604	2	8	29	998	11 128	3 439
70 a více	6 470	2	3	2	22	374	6 067

Manželské páry a faktická manželství (soužití druha a družky) podle rozdílu ve věku v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Více než 11 tis. faktických manželství tvořilo 12,9 % úplných rodin tvořených 1 rodinou a také v tomto případě se jednalo zejména o rodiny bez závislých dětí (55,3 %). Jedno závislé dítě vychovávalo 26,9 % těchto soužití, dvě děti 14,5 % párů a více než 3 děti uvedlo 3,2 % párů. Z pohledu rodinného stavu byli ve 40,6 % nesezdaných soužití oba partneři svobodní, v téměř 30 % byli muž i žena rozvedení nebo ovdovělí a v 12,2 % faktických manželství byl muž svobodný a žena rozvedená nebo ovdovělá. Situace, kdy byl muž rozvedený nebo ovdovělý a žena svobodná nastala u 10,0 % sečtených faktických manželství. V nesezdaných soužitích nejčastěji žily osoby ve věku 30–39 let (v případě mužů 36,4 % a v případě žen 33,7 % faktických manželství), v této kategorii bylo také vykázáno nejvíce soužití mužů i žen stejného věku (22,0 %).

Faktická manželství podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Faktická manželství celkem	11 144	2 049	4 054	2 126	1 508	1 045	362
z toho věk ženy:		18,4	36,4	19,1	13,5	9,4	3,2
15–29	3 125	1 693	1 249	151	26	6	-
30–39	3 755	317	2 448	833	131	26	-
40–49	1 864	29	320	935	497	78	5
50–59	1 263	7	29	174	667	365	21
60–69	861	2	6	31	169	514	139
70 a více	276	1	2	2	18	56	197

K okamžiku sčítání bylo v Libereckém kraji sečteno 24 635 hospodařících domácností tvořených jednou neúplnou rodinou. Z pohledu věku žilo nejvíce mužů v čele neúplné rodiny ve věkové kategorii 45–54 let (27,0 %), dále ve věku 35–44 let (22,2 %) a 55–64 let (22,1 %), u žen se jednalo o věkovou kategorii 35–44 let (31,7 %) a 45–54 let (20,9 %).

Neúplné rodiny podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

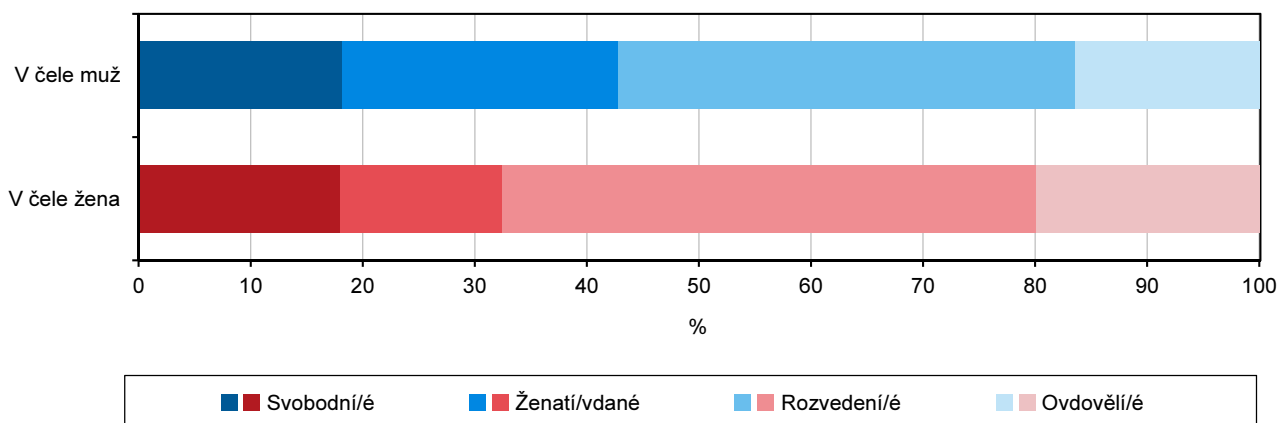
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	24 635	2,9	14,6	29,8	22,1	16,2	7,2	6,6
v tom:								
v čele muž	4 759	3,2	10,8	22,2	27,0	22,1	7,7	5,3
bez závislých dětí	2 509	1,4	3,1	7,7	27,8	35,6	14,2	10,0
se závislými dětmi	2 250	5,2	19,4	38,5	26,1	7,1	0,4	0,0
v čele žena	19 876	2,8	15,5	31,7	20,9	14,7	7,1	6,9
bez závislých dětí	8 665	0,4	0,5	10,6	25,6	30,8	16,1	15,8
se závislými dětmi	11 211	4,7	27,0	47,9	17,2	2,4	0,1	0,0

Rozhodující část závislých dětí žila s matkou (80,7 % neúplných rodin), zbývajících 19,3 % s otcem. Pouze v 17,7 % domácností tvořených osamělou matkou s dětmi žily dvě a více závislých dětí, více než 43 % těchto domácností představují rodiny bez závislých dětí. V případě osamělých otců žily v rodině dvě a více závislých dětí pouze v 11,0 %, téměř v 53 % šlo o domácnost bez závislých dětí. V čele neúplné rodiny byla v roce 2011 v případě obou pohlaví nejčastěji osoba rozvedená (47,6 % rodin žen a 40,7 % rodin mužů). V rodinách žen představovaly druhou výraznou skupinu ženy ovdovělé (19,9 %), zatímco v rodinách mužů to byli muži ženatí (24,6 %). Zastoupení svobodných bylo u obou pohlaví srovnatelné a pohybovalo se kolem 18 %.

Neúplné rodiny podle pohlaví a rodinného stavu osoby v čele v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

S ohledem na současnou socioekonomickou situaci a životní styl není jistě překvapením, že mezi hospodařícími domácnostmi dominují domácnosti jednotlivců (33,2 % z celkového počtu HD a 87,1 % nerodinných domácností). Mezi 60 916 domácnostmi jednotlivců převažovaly domácnosti žen (33 490 domácností, tj. 55,0 %) nad domácnostmi mužů (27 426 domácností, tj. 45,0 %). U samostatně žijících mužů tvořili většinu svobodní a rozvedení muži (41,2 %, resp. 32,8 %), domácnosti ovdovělých mužů představovaly 11,0 %. V případě žen měly převahu domácnosti žen ovdovělých (44,6 %) a rozvedených (27,2 %). Svobodné ženy hospodařily samostatně pouze v 19,4 % případů.

Hospodařící domácnosti jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

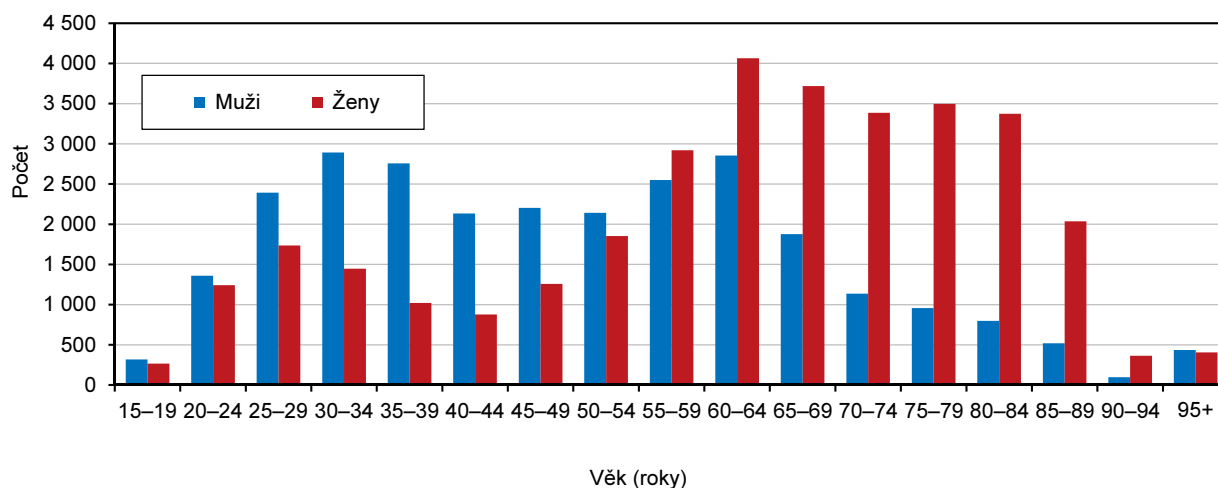
Zdroj: SLDB 2011

	Muži					Ženy				
	celkem	z toho ve věku				celkem	z toho ve věku			
		15–29	30–49	50–69	70 a více		15–29	30–49	50–69	70 a více
Domácnosti jednotlivců celkem	27 426	4 072	9 985	9 423	3 524	33 490	3 268	4 605	12 555	12 722
z toho rodinný stav (%):										
svobodný, svobodná	41,2	93,7	51,3	18,8	6,9	19,4	89,5	44,6	6,9	2,8
ženatý, vdaná	14,5	4,2	14,4	19,3	15,2	8,6	6,8	17,2	12,1	2,6
rozvedený, rozvedená	32,8	1,6	33,5	51,4	20,5	27,2	3,2	35,4	44,9	13,7
ovdovělý, ovdovělá	11,0	0,0	0,3	10,2	57,2	44,6	0,1	2,5	36,0	80,8
v tom způsob bydlení (%):										
samostatně v bytě	81,5	75,7	79,9	82,4	90,9	87,9	74,3	80,3	88,6	93,8
v bytě s další hospodařící domácností	15,4	21,3	16,6	14,6	7,7	10,5	22,4	16,5	10,1	5,7
mimo byty	3,2	3,0	3,5	3,0	1,3	1,6	3,3	3,2	1,3	0,5

Většina domácností jednotlivkyň patřila do vyšších věkových kategorií – 37,5 % domácností spadalo do skupiny 50–60 let, 38,0 % do skupiny ve věku 70 a více let. V případě druhého pohlaví převažovaly domácnosti mužů ve věku 30–49 let (36,4 %), které následovaly domácnosti s muži ve věku 50–69 let.

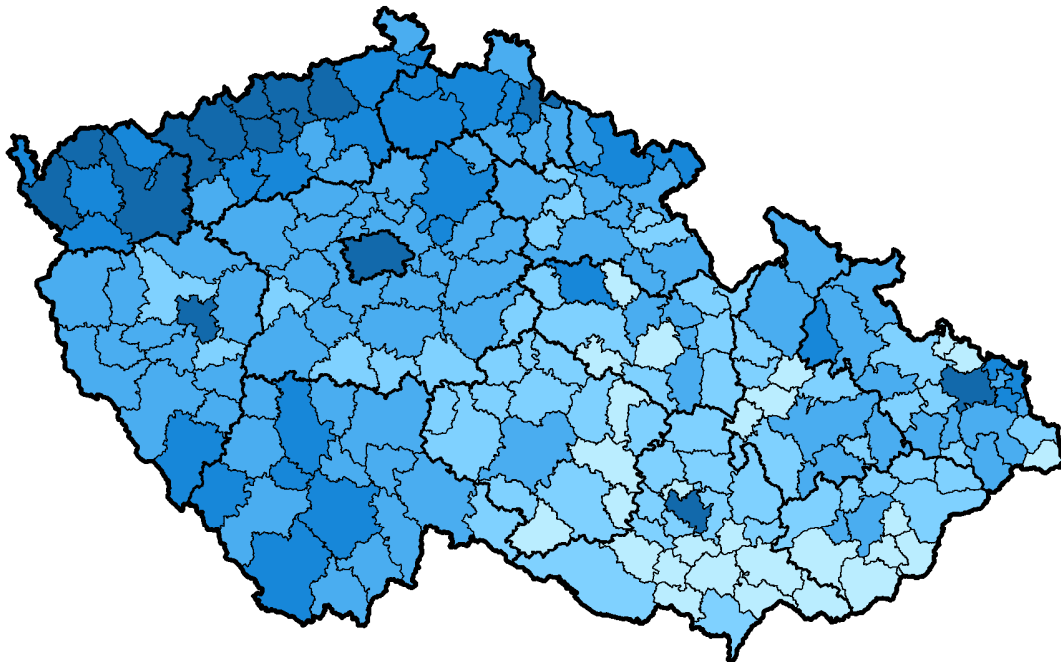
Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

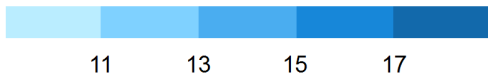

Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

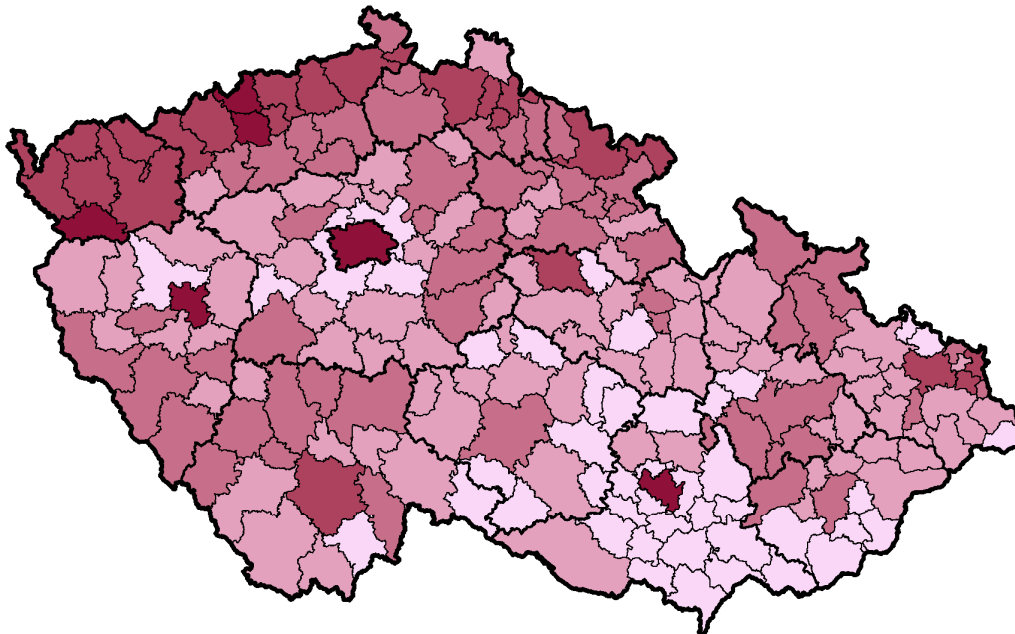
Muži

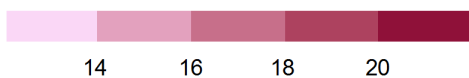
podíl na celkovém počtu osob stejného pohlaví ve věku 15 a více let (%)

Ženy

podíl na celkovém počtu osob stejného pohlaví ve věku 15 a více let (%)

Zdroj: ČSÚ

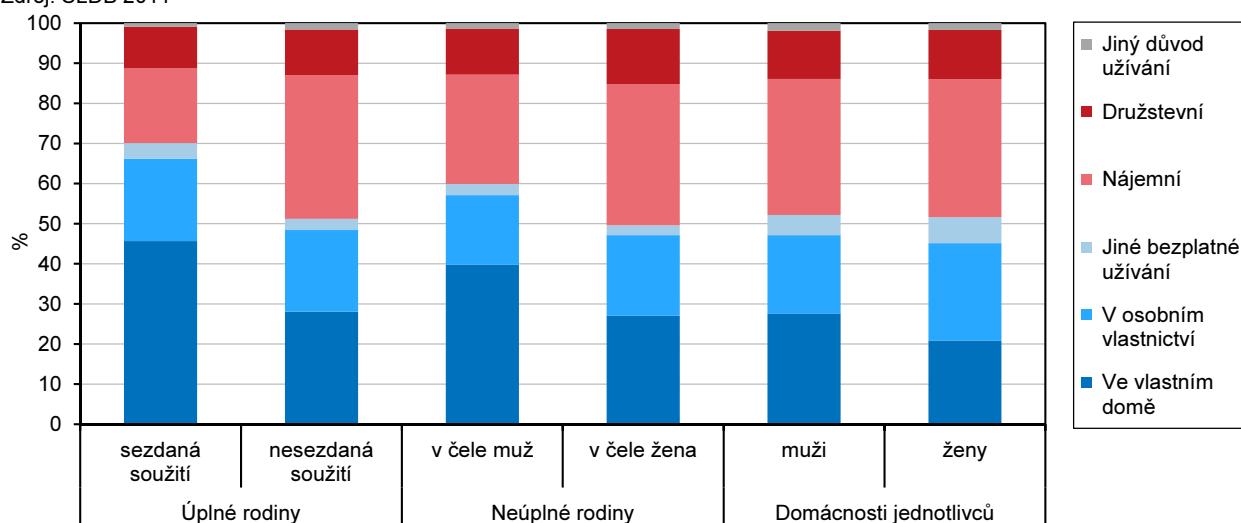
Bydlení domácností

Většina hospodařících domácností bydlela v bytech (98,6 %), a to z téměř 55 % v bytových a v 43,5 % v rodinných domech. Další část hospodařících domácností obvykle žila tzv. mimo byt (1,4 % domácností) nebo v minimálním počtu v nejrůznějších zařízeních (např. studentské koleje, penziony a domovy důchodců, azylová zařízení, dětské domovy apod.). Mezi „mimo bytové“ možnosti bydlení patřila mobilní a nouzová obydlení, nebo se jednalo o ubytování v rekreačních chatách a chalupách.

V bytech bydlelo 112 342 rodinných domácností, tj. 76,0 % úplných rodin, 21,7 % neúplných rodin a 2,3 % domácností tvořených 2 a více rodinami. Rodinné domácnosti obecně nejčastěji žily v bytech ve vlastním domě (42,1 % rodinných domácností), druhá pozice patří bydlení v bytech nájemních (21,4 %) a třetí v bytech v osobním vlastnictví.

Domácnosti bydlicí samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti bydlicí samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu a právního důvodu užívání bytu

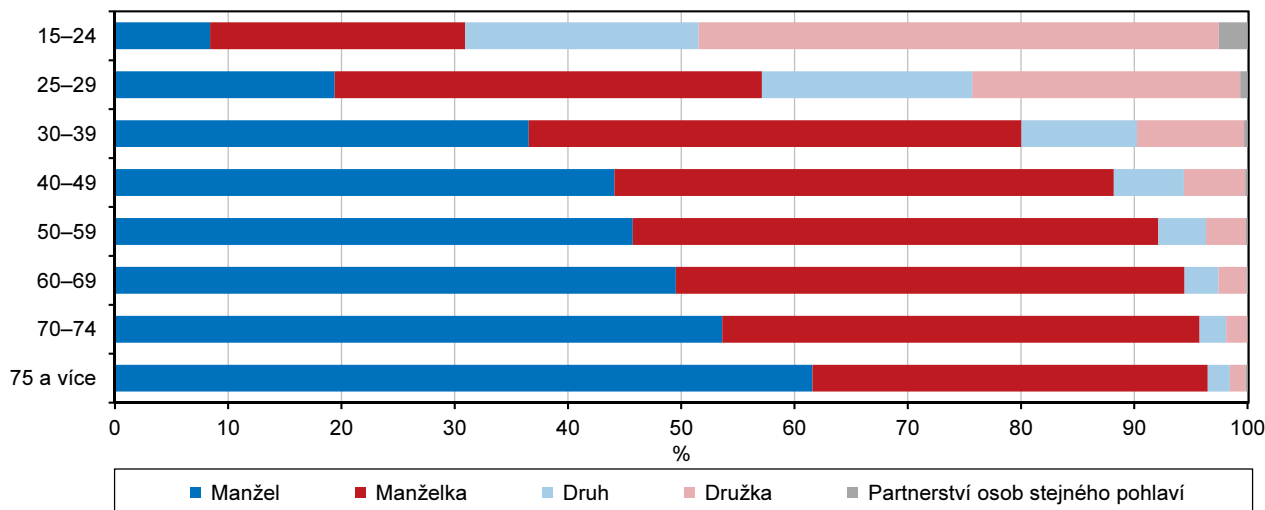
Zdroj: SLDB 2011

	Úplné rodiny		Neúplné rodiny		Domácnosti jednotlivců	
	sezdaná soužití	nesezdaná soužití	v čele muž	v čele žena	muži	ženy
Domácnosti bydlicí samostatně v bytě	57 436	9 673	4 142	17 808	22 340	29 442
z toho podle druhu domu (%):						
rodinné domy	50,8	33,6	45,1	32,3	35,3	29,4
bytové domy	48,1	65,4	53,2	66,5	61,7	67,3
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):						
ve vlastním domě	44,1	27,8	35,9	24,6	23,0	18,8
v osobním vlastnictví	19,8	20,2	15,6	18,2	16,2	21,8
jiné bezplatné užívání bytu	3,7	2,8	2,5	2,3	4,2	5,8
nájemní	18,0	35,5	24,6	31,9	28,2	31,0
družstevní	10,0	11,3	10,3	12,5	10,0	11,0

Osoby v bytech žijící v úplné rodině podle postavení v domácnosti a věku v Libereckém kraji

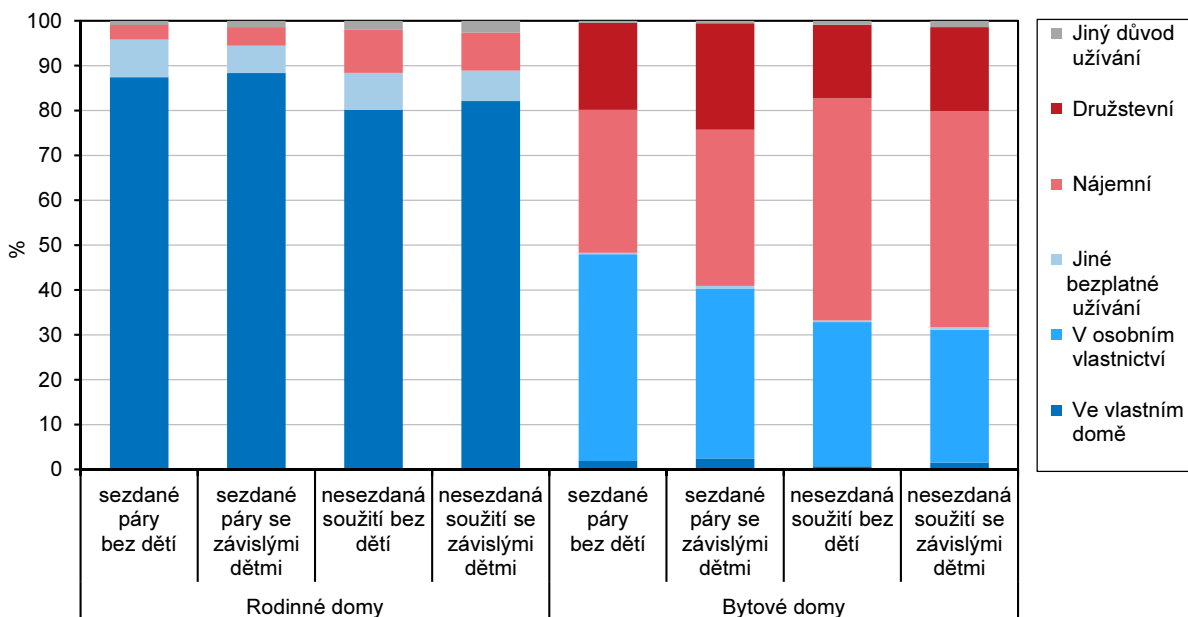
Zdroj: SLDB 2011

V případě úplných rodin, bydlicích samostatně v bytě (78,0 % ze všech úplných rodin), byl zřejmý rozdíl v právním užívání bytu u sezdáných a nesezdáných soužití. Rodiny manželských párů bydlely nejčastěji ve vlastním domě (44,1 %), následovalo bydlení v bytech v osobním vlastnictví (19,8 %) a potom v bytech nájemních (18,0 %). Naproti tomu rodiny nesezdáných párů obývaly nejčastěji byty nájemní (35,5 %), ve vlastním domě žilo 27,8 % těchto rodin a zhruba jedna pětina pak žila v bytech v osobním vlastnictví. Převažující bydlení neúplných rodin bydlicích samostatně v bytě se lišilo podle osoby v čele domácnosti. U žen převažovalo bydlení v nájemních bytech (31,9 %), následovalo bydlení ve vlastním domě (24,6 %) a poté v bytech v osobním vlastnictví (18,2 %). Pokud byl v čele neúplné rodiny muž, žila rodina nejčastěji ve vlastním domě (36,9 %), v nájemních bytech bydlela téměř čtvrtina těchto domácností a 15,6 % žilo v bytech v osobním vlastnictví.

Úplné rodiny bydlicí samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V domácnostech jednotlivců žilo samostatně v bytě 22 340 mužů (81,5 %) a 29 442 žen (87,9 %). Z nich nejvíce žen (31,0 %) i mužů (28,2 %) bydlelo v nájemních bytech, na druhé a třetí pozici bylo pořadí obrácené

- ženy jako druhé nejčastější bydlení užívaly byty v osobním vlastnictví (21,8 %) a následovalo bydlení ve vlastním domě (18,8 %), muži žili ve vlastním domě ve 23,0 % případů a následovalo bydlení v bytech v osobním vlastnictví (16,2 %).

Domácnosti jednotlivců bydlící v bytě podle způsobu bydlení, pohlaví a věku v Libereckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

